

СТАНОВИЩЕ

относно конкурс за професор по 2.3. Философия, обявен от Института за изследване на общества и знанието при БАН за нуждите на секция „Знание и реалност: модели, методологии и евристики”

от проф. д-р Христо Тодоров, департамент „Философия и социология” в НБУ

Конкурсът за професор по 2.3. Философия е обявен от ИИОЗ при БАН за нуждите на секция „Знание и реалност: модели, методологии и евристики” в бр. 87 на „Държавен вестник” от 9 ноември 2012 г. със срок от два месеца от обнародването на съобщението. Единствен кандидат по този конкурс е доц. д.ф.н. Веселин Петров Петров от секция „Знание и реалност: модели, методологии и евристики” на ИИОЗ при БАН. Доц. Петров е роден през 1955 г. в София. Придобил е магистърска степен по математика в СУ „Св. Климент Охридски” през 1977 г. През 1989 г. след докторантура в тогавашния Институт по философия при БАН е защитил докторска дисертация на тема „Категориите съдържание и форма в онтологичен аспект”. През 2001 г. придобива научното звание (сега академична длъжност) „доцент”. През 2011 г. става доктор на философските науки след успешна защита на дисертация на тема „Процесуалната философия: история и съвременност”.

За участие в конкурса доц. Веселин Петров е представил общо 72 публикации (две обеми монографии на български; 6 студии и статии на английски, публикувани в чужбина; 9 статии и студии на английски, публикувани у нас и 55 студии и статии на български). Всички тези публикации са излезли след 2001 г., когато кандидатът е станал доцент.

Сред публикациите на доц. Веселин Петров се открояват монографиите „Процесуалната философия: история и съвременност” (2010) и „Процесуално философски прочит на дилемата континуалност – дискретност” (2012). Поради ограниченото място, а и поради факта, че немалка част от другите негови публикации са тематично свързани с тях, тук ще взема отношение само към двете монографии.

Монографията „Процесуалната философия: история и съвременност” е първото цялостно изследване върху процесуалната философия в българската философска литература. При формирането на процесуалната философия най-важна роля играе Алфред Норт Уайтхед. Ето защо на философията на Уайтхед е отредено централно място. Изследването се състои от четири части. В първата част се излага и обосновава

разбирането за процесуалната философия като форма на т. н. „конструктивен постмодернизъм“. Във втората част се анализират историческите предпоставки за възникването на процесуалната философия. Те според автора се намират в монадологията на Лайбниц, в идейното наследство на класическия немски идеализъм и най-сетне в специфичните метафизически концепции, възникнали в контекста на английското неохегелианство от края на XIX в. – времето на формирането на Уайтхед като философ. Третата част е посветена на сложните взаимовръзки между формиращата се процесуална философия на Уайтхед и най-важните философски школи и направления от края на XIX и първата половина на XX в., каквито са прагматизмът, различните форми на натурализма и ранната аналитична философия. В последната част се представя съвременното състояние на процесуалната философия като се посочват нейните основни проблеми, изясняват се главните нейни категории и се излагат най-важните ѝ идеи. В заключението авторът излага своето разбиране за възможните перспективи за развитие на процесуалната философия. В монографията се изяснява, в какво се състои същността и спецификата на процесуалната философия. Това е философия, която отхвърля пронизващия философското мислене на Новото време картезиански дуализъм, отказва се от търсенето на устойчиви субстанции, прехвърляйки при описанието на реалността акцента върху събитията и процесите, но без да се отказва от създаването на цялостна картина на реалността, проявява чувствителност към случайното, изменчивото и към появата на новото в света. Това е философия, която поддържа близка връзка със съвременното природознание.

Монографията „Процесуално философски прочит на дилемата континуалност – дискретност“ е посветена на един мащабен философски проблем с дълга история – проблемът за отношението между прекъснатост и непрекъснатост във философската картина на света. Този проблем е представен и дискутиран от гледна точка на процесуалната философия. В това отношение може да се каже, че тази книга продължава, разширява, задълбочава и конкретизира резултатите от предходната монография. Централно място и в това изследване заема ключовата фигура в процесуалната философия Алфред Уайтхед. Тази философия според автора предлага най-добри възможности за формулирането и решаването на дилемата прекъснатост – непрекъснатост. В първата част на монографията се излага историята на проблема преди появата на процесуалната философия. Втората част е посветена на непосредствения исторически контекст на формиране на философията на Уайтхед с оглед на изследвания проблем. В третата част се разискват подробно схващанията на Уайтхед за дилемата

континуалност – дискретност. И накрая в последната част на изследването се разглеждат вижданията върху отношението прекъснатост – непрекъснатост в съвременната процесуална философия. Основните резултати от това изследване са изработването на комплексен подход към изследвания проблем, който позволява плодотворно да се свържат историята на идеите, онтологията, математиката и историята на науката; разгръщането на идеята за „евристична онтология“; иновативният анализ на апориите на Зенон от процесуално-философска гледна точка; изясняването на връзката между значими философски и математически схващания върху дилемата прекъснатост – непрекъснатост; обосноваването на предимствата на процесуално-философските решения на въпросната дилема пред решения в други методологически контексти.

И двете монографии на кандидата представляват сериозни, многостранни и професионално осъществени философски изследвания, в които сполучливо се съчетават традиционни историко-философски и историко-научни подходи, от една страна, със систематичен подход, разработен в рамките процесуалната онтология, от друга. За интереса към публикациите на кандидата свидетелстват посочените в справката за отзивите и цитиранията общо 15 публикувани рецензии и отзиви и 26 цитирания.

Научно-изследователската дейност на доц. Веселин Петров не се изчерпва само с неговите публикации. Той е участвал в 16 международни и вътрешни изследователски проекта. В отделен списък са посочени 23 участия в международни научни форуми. Кандидатът е част от съставителските екипи на 19 научни сборника. От 2008 г. той е главен редактор на международното философско списание “Balkan Journal of Philosophy”. Преди това е бил член на редакционната колегия на сп. „Философски алтернативи”.

Доц. Веселин Петров е бил научен ръководител на 4 докторанти. Един от тях е защитил успешно, други двама са отчислени с право на защита.

Кандидатът е заемал нееднократно административни длъжности. Бил е член на Научния съвет и научен секретар на Института за философски изследвания при БАН и научен секретар на СНС по философия към ВАК. Понастоящем е член на Научния съвет и научен секретар на ИИОЗ и ръководител на секция „Знание и реалност: модели, методологии и евристики” в същия институт.

Заслужава да се отбележи и обществената дейност на доц. Веселин Петров. Той е председател на УС на Българско онтологично общество, председател на УС на Български център за процесуални изследвания, член на борда на Международната организация за процесуална философия, член на Европейската организация за

Български център за процесуални изследвания, член на борда на Международната организация за процесуална философия, член на Европейската организация за процесуална философия, член на международното общество „Николай Хартман“ и член на Съюза на учените в България.

Казаното дотук позволява да се направи констатацията, че кандидатът отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България за заемане на академичната длъжност „професор“.

Заключение: Цялостната научно-изследователска, публикационна, редакторска, административна и обществена дейност на доц. Веселин Петров показва недвусмислено, че той е учен със солидна теоретична подготовка и разпознаваемо присъствие в българския и международния философски живот. Резултатите от неговата досегашна дейност са убедителна защита на кандидатурата му да бъде избран за професор по 2.3. Философия в секция „Знание и реалност: модели, методологии и евристики“ на ИИОЗ при БАН. Като член на Научното жури аз без колебание ще гласувам ЗА неговия избор.

Подпис:

(Христо Тодоров)

София, 18 март 2013 г.